

Nr 86

Av herr Palm och herr Pettersson, Georg, om statlig rådgivningsverksamhet vid byggande av ungdomsgårdar.

Aktivare samhällseliga insatser på ungdomsvårdens område har aktualiserats under senare år. En pådrivande faktor är ungdomskullarnas ökning i förening med den allmänna standardhöjningen. Samhällets ökade insatser på dessa områden kan också avläsas i de större summor som anslås bland annat för fritidsgruppernas verksamhet. På lagstiftningsområdet har också en anpassning skett genom en modern barnavårdsdag.

Men ungdomsfrågornas lösning är inte endast en fråga om ökade anslag till fritidsgrupper och föreningsliv. Det är också i hög grad en fråga om lämpliga och tidsenliga lokaler. På detta område förekommer en uppenbar eftersläpning i många kommuner. Bostadsförsörjningsproblemet har av naturliga skäl satts i centrum med följd att ungdomsverksamheten i ett otal fall i de nybyggda samhällsdelarna får disponera källarlokalerna eller saneringsfastigheter. Några år efter kriget fick uttjänta militärbaracker ofta fungera som samlingslokaler och ungdomsgårdar. Men exemplen på den väl genomtänkta och planerade ungdomsgården — vilken bör kunna användas även för andra ändamål, som eftermiddagshem e. d. — torde i de allra flesta fall vara okända för många kommuner.

Denna fråga aktualiserades i en motion vid 1961 års riksdag, varvid nämndes möjligheten av att uppdraga åt statens byggforskningsinstitut att tillhandahålla skissritningar på samma sätt som förekommer beträffande byggandet av skolpaviljonger. Detta borde, framhöll motionärerna, innebära en rationaliseringsåtgärd och en besparing för kommunerna. Med tillfredsställelse noterades också att ett par remissinstanser underströk betydelsen av en vidgad rådgivningsverksamhet på detta område. Då något initiativ i denna riktning inte är bekant för motionärerna, upprepas framställningen vid denna riksdag.

Motionärerna är väl medvetna om den granskning som företas av socialstyrelsen av ritningar i samband med framställning om statsbidrag. Denna granskning i efterhand är säkerligen av mycket stor betydelse men torde i många fall bli onödigt kostsam för kommunerna. Om statsmakterna däremot på ett tidigt stadium tillhandahöll typritningar, som upprättats av ett arkitekt-team som specialstuderat dessa lokalfrågor, skulle detta innebära en arbetsbesparing i kommunerna och en garanti för bästa möjliga planlösning utan att man riskerar att tvingas rita om förslagen.

Motionärerna vill också understryka att dessa lokaler bör få en sådan utformning att de kan tjäna flera olika lokalbehov. Behovet av att bygga elastiska fritidslokaler med hänsyn till koncentration av barna- och ungdomskullarna till vissa åldrar har också påtalats vid en del bostadskonferenser. Vid en sådan konferens helt nyligen framhöll statsrådet Ulla Lindström:

Om man vet att 60 % av nuvarande bostadsbestånd har tillkommit under de sista 25 åren, så förstår man hur viktigt det är att lösa lekplats- och fritidsfrågorna efter en elastisk metod. Omflyttningarna i bostadsbeståndet är ju så sparsamma nuförtiden, att en stadsdel, dominerad av småbarn och med behov av dag-, hobby- och föreningslokaler, efter ytterligare några år kan vara en stadsdel med stora, mer eller mindre motoriserade ungdomsgäng, som vill ha kaféer och träffpunkter av helt annat slag. Då kan det vara rationellt att inte stå där med en speciell daghemsinstitution halvtom, medan ungdomarna saknar fritidslokaler, utan man bör först anpassa sig till de variationer av behovet, som kan förutses, genom att från början lägga in lokalutrymmen, som kan omdisponeras.

Motionärerna anser att även denna deklaration utgör ett stöd för önskemålet om viss forskning och central rådgivningsverksamhet på detta område.

Vi hemställer därför med stöd av vad som anförts i motionen, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidgad rådgivningsverksamhet vid byggande av ungdomsgårdar och liknande fritidslokaler, bland annat genom viss byggnadsforskning och utarbetandet av typritningar för dessa ändamål.

Stockholm den 23 januari 1962

Sture Palm

Georg Pettersson